

תורה הוא מכניעם ביותר שלא יקטרגו ומתקיים העולם. וא"ל ר"פ לאביי דידי ודידך מאי כלומר שאנו עוסקים בקדשים והוי כקרבנות ותהיה התורה תמימה ותיירך לו אינו דומה הבל שיש בו חטא כי העסק בתורת הקרבנות אינו מועיל כקרבן לגמרי כמ"ש המפרשים ויש בו חטא קרינן ביה: **נוהר** הקדוש מהרח"ו כתב דנקט לשון זה בהבל תשב"ר ולא אמר בלמוד התנוקות לפי שהתנוקות אינם יודעים מה שלומדים ואין להם שום כונה כי אם **הבל פיהם** מן השפה ולחוץ ולכן אינו **מתקיים** בהבל פיהם אלא העה"ו החומרי דהיינו הארץ. אבל הגדול שלומד תורה כהוגן ובכונה עליו נאמר ואשים דברי בפיך אשר אם הוא יתברך ישימהו בפי האדם יגדל בכח ובכונה או לא בלבד שיתקיים העולם השפל שהוא הארץ כי גם השמים מתקיימים כמשה"ל לנטוע שמים וליסוד ארץ השמים בעבור ההבנה והכונה והארץ משום הבל פה, אמנם מפני שהגדול לפעמים מדבר דברי הבאי ורכילות ולה"ר נמצא שסותר מכאן ובונה מכאן משא"כ התנוקות שאין בהם דבור רע לסתור אלא לבנות לז"א בלשון שלילה אין העולם מתקיים דהיינו הארץ הזו אלא בהבל פי

תוספות התורה
תוספות השולחן
קנות עכ"ל ז"ל:

ולדברי הרב ז"ל אפשר דשאלת רב פפא לאביי דידי ודידך מאי אפשר דמספ"ל דמ"ש אין העולם מתקיים אפשר דלא אתא לאפוקי אלא להמון העם שאין העה"ו שהוא הארץ מתקיים בעבורם אבל הת"ח שמתנהגים בסדר קדושה ומכוונים בתורה לא איירי בהו דהם מקיימים השמים ג"כ ואינם פוגמים הדיבור בלשון הרע וכיוצא. ולהכי שאל דידי ודידך מאי דיש מקום לומר דמקיימים גם השמים, והשיבו אינו דומה הבל שיש בו חטא. כלומר הדברים כפשוטן דדוקא קאמר אין העולם מתקיים אלא בהבל תשב"ר ופוסל הכל משום דאע"ג דאין פגם בלשון אבל יש בו חטא כי אין אדם צדיק בארץ וכו' וקרי ביה הבל שיש בו חטא ודוק:

דף ק"ך ע"א. הול"ל גמר ושכח. מקשים דהכא משמע דיותר בושא לומר

מוקיר שבי שהיה מפליג להוסיף תוספת מרובה לכבוד שבת עד שנתפרסם ואסיקו שמיא מוקיר שבי. והתוספת הגדול הזה פרע לו הקב"ה בעה"ו תליסר עליתא דדינרי והוא כמספר ז"ו יחוד קבה"ו כמ"ש בסמוך. וכדי שלא ירע לבו דאכל שכוו בעה"ו לזה בא אליהו זכור לטוב וא"ל מאן דיוזף שבת דדומה בצד מה להלואה שלא היית חייב והגדלת והוספת לכבוד השכינה הנקראת שבת לכן שבתא פרעית. ושכר המצוה עצמה היא שמורה לעה"ב כי כל זה הוא בעד התוספת. ויען שמהשבת יושפע שפע ברכה לכל השבוע כי שם ציוה ה' את הברכה. והאיש הזה היה מפליג לכבוד השבת והיה לשם שמים לכבוד השכינה וליחידה מדה כנגד מדה נחה עליו ברכת ה' ובאה באמצעות דג גימט' ז' שבזכות השבת שמכבד זאת היתה לו ובישרוהו מן השמים שלא ישלום בו עין הרע כשם שהדגים אין העין שולטת בהם: **דאמר** ר' חייא בר אבא פעם א' נתארחתי וכו' כתבתי אני בעניי קצת במאמר זה בספרי הקטן ראש דוד סוף דף ס"ה ע"ש:

ע"ב. **אמר** ר' אלעזר לעולם יסדר אדם שלחנו בע"ש אעפ"י שאינו צריך אלא לכוזית. לאו דוקא כוזית אלא בעי טפי ובה"ג והטור והר"ן כתבו דבעי בסעודה ג' כביצה. א"נ ה"ק אעפ"י שאינו צריך אלא לכוזית ובגדר זה יכול לאכול כשעור כמ"ש בעניותי בספר הקטן ברכי יוסף א"ח סי' רצ"א ע"ש ובקונטרס שיורי ברכה:

אין העולם מתקיים אלא בהבל פיהם של תשב"ר. אפשר לתת טעם לזה במה שיבארנו טעם שהעוסק בתורה מאריך ימים כי הנה אדה"ר באכילת עץ הדעת פגם בכל אבריו אך הקנה לא נהנה כי הוא מוציא קול והקול רומז לווי"ו שהוא חיים כמ"ש בזהר הקדוש ובא מהקנה שלא נפגם ולכך הלימוד תורה מאריך ימים. וז"ש שהעולם מתקיים בהבל תשב"ר שהוא קול שאין בו חטא ובא מהקנה שאין בו חטא וקול הוא רומז לווי"ו שהוא חיים ומחיה העולם. א"נ אפשר במ"ש במ"א כי תורה גי' ס"מ ולי' לבטלם והתנוקות שאין בהם יצה"ט ולומדים